

ÖĞRENCİ

ADI:
SOYADI:
SINIFI:NO:

ESKİŞEHİR İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
ÖLÇME DEĞERLENDİRME MERKEZİ
2023-2024 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI
COĞRAFYA DERSİ 10. SINIFLAR
1. DÖNEM 1. YAZILI ÖRNEK SORULARI

Okulunuzun Adı

CEVAP ANAHTARI

Sınav süresi **40** dakikadır. Her soru **10** puandır.

10.1.1. Dünya'nın tektonik oluşumunu açıkla

1. **Alfred Wegener'in, Kıtaların Kayma Teorisini desteklemek için ortaya koyduğu kanıtlardan birini yazınız. (10 PUAN)**

Karşılıklı kıtalarda benzer cins ve yaştaki bitki ve hayvan fosillerine rastlanması

Karşılıklı kıta kıyılarının bir yapbozun parçaları gibi uyumlu girinti çıkıntılara sahip olması,

Karşılıklı kıta kıyılarının benzer yaşta kayalara ve benzer yerçekillerine sahip olması

10.1.2. Jeolojik zamanların özelliklerini tektonik olaylarla ilişkilendirerek açıkla.

2. **Birinci, ikinci ve üçüncü zamanda meydana gelen önemli olaylardan birer tane yazınız. (4+3+3 =10 PUAN)**

I. zaman: Taş kömürü yataklarının oluşumu (4 puan)

II. zaman: Dinozorların yaşaması (3 puan)

III . zaman: İnsanın ortaya çıkışı (3 puan)

10.1.3. İç kuvvetleri; yer şekillerinin oluşum sürecine etkileri açısından açıkla.

3. **Enerjisini yerkürenin içinden alan ve yer şekillerinin oluşumunu sağlayan kuvvetleri yazınız. (3+2+3+2 =10 PUAN)**

Orojenez (Dağ oluşumu) (3 puan)

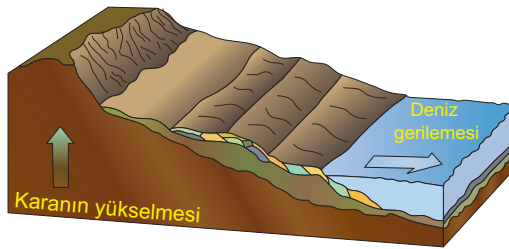
Epirojenez (Kıta oluşumu) (2 puan)

Vulkanizma (3 puan)

Depremler (Seizma) (2 puan)

10.1.3. İç kuvvetleri; yer şekillerinin oluşum sürecine etkileri açısından açıkla.

4.

Görseldeki olayın yaşanmasına neden olan olaylara iki örnek yazınız. (5+5 =10 PUAN)

Dış kuvvetlerin yeryüzünü aşındırması (5 puan)

Kıtalar üzerindeki buzulların erimesi (5 puan)

10.1.3. İç kuvvetleri; yer şekillerinin oluşum sürecine etkileri açısından açıkla.

5. **Yeryüzünde volkanik alanların dağılışı ile başka hangi olayların görüldüğü alanlar paralellik göstermektedir?**

Tektonik depremlerin meydana geldiği alanlar (5 puan)

Sıcak su kaynaklarının bulunduğu alanlar (5 puan)

10.1.4. Kayaçların özellikleri ile yeryüzü şekillerinin oluşum süreçlerini ilişkilendirir.

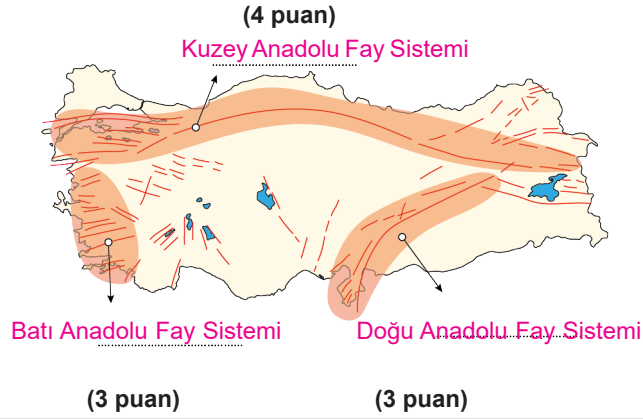
6. Aktif yanardağların faaliyet gösterdiği yerlerde hangi kayaçlara rastlamak mümkündür? Üç örnek yazınız. (4+3+3 =10 PUAN)

Andezit, (4 puan) bazalt, (3 puan) tuf, (3 puan)

obsidiyen (volkan camı), süngertaşı, perlit

10.1.5. Türkiye'deki yer şekillerinin oluşum sürecine iç kuvvetlerin etkisini açıkla.

7. Türkiye'de bulunan üç ana fay sisteminin isimlerini harita üzerindeki yerlere yazınız. (4+3+3 =10 PUAN)

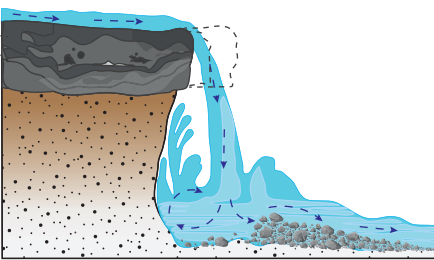
10.1.5. Türkiye'deki yer şekillerinin oluşum sürecine iç kuvvetlerin etkisini açıkla.

8. Türkiye'deki dağların genellikle doğu-batı doğrultusunda uzanmasının nedeni nedir? Kısaca açıklayınız. (10 PUAN)

Türkiye'nin (Tethys Denizi) etrafında yer alan Afrika, Arabistan ve Avrasya levhalarının kuzey ve güneyden birbirine doğru hareket etmesi ile yan basınçlara uğrayan tortul tabakalar sıkışarak yükselmiştir. Bu nedenle Türkiye'deki dağlar doğu-batı doğrultulu uzanırlar.

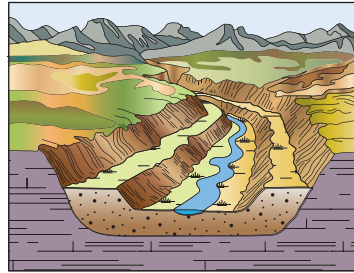
10.1.6. Dış kuvvetleri yer şekillerinin oluşum sürecine etkileri açısından açıkla.

9. Aşağıda verilen akarsular tarafından oluşturulmuş bazı yer şekillerinin görselleri verilmiştir. Bu yer şekillerinin isimlerini görsellerin alt tarafına yazınız. (4+3+3 =10 PUAN)

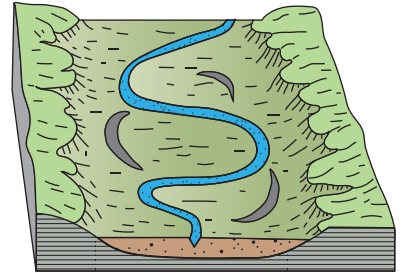
Dev Kazanı

(4 puan)

Akarsu Sekisi (Taraça)

(3 puan)

Menderes

(3 puan)

10.1.6. Dış kuvvetleri yer şekillerinin oluşum sürecine etkileri açısından açıkla.

10. Fiyortlu kıyı tipinin oluşumunu kısaca anlatınız. (10 PUAN)

Derin buzul vadilerinin, buzuların erimesi ve denizin yükselmesi ile sular altında kalmasıyla oluşur.